

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы

Мектепалды сынып:

Білім беру ұйымының атауы:

Балалардың жасы : 5 жас

Қандай кезеңге жасалды Наурыз 17-21 2024-2025 жыл

Наурыз айы: «Тәуелсіздік және отаншылдық айы»

Апта дәйексөздері «Тәуелсіздік және отаншылдық айы»

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 17.03.25	Сейсенбі 18.03.25	Сәрсенбі 19.03.25	Бейсенбі 20.03.25	Жұма
Балаларды қабылдау	Күй күмбірі: «Кең жайлау» Тәрбиешінің балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату	Күй күмбірі: «Кең жайлау» Тәрбиешінің балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату	Күй күмбірі: «Кең жайлау» Тәрбиешінің балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату	Күй күмбірі: «Кең жайлау» Тәрбиешінің балалармен қарым-қатынасы: отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу, қарым-қатынас және көтеріңкі көңіл-күй орнатуға ойындар ұйымдастыру. Жағымды жағдай орнату	
Ата-аналармен немесе баланың басқа заңды өкілдерімен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналармен әңгіме: Балалардың тазалығы жөнінде кеңес беру	Ата-аналармен әңгіме: Ата-аналарға балаларын ертеңгілік жаттығуға үлгертіп алып келулерін ескерту.	Ата-аналармен әңгіме: Балалардың жетістік пен дәрежесі үшін емес, сол қалпында сөзсіз қабылдап жақсы көретінін сізді сездіріңіз.	Ата-аналармен әңгіме: Ата-аналарға балаларды тамақтарын тауысып жеуге үйретулерін ескерту.	
Балалардың дербес іс-әрекеті (қимылдық, ұлттық, сюжетті- рөлдік, үстел үсті- баспа және басқа ойындар), бейнелеу іс-әрекеті, кітаптарды қарау және басқалары)	Азық-түліктер- аллергендер. Қауіпсіз ас (Өзінді жағымсыз реакциялардан қалай қорғауға болады?) балаларға кейбір тағамдардың денсаулыққа кері әсер етуі мүмкін екенін түсіндіру,	«Ұлттық тағамдар» Міндеті: Қазақтың ұлттық тағамдарын таныстыру және атауларын үйрету. Сүт өнімдерімен таныстыру. Ойын барысы: Ермексазdan құртты дөңгелек пішінге келтіріп мүсіндету. Ермексазды укалау тәсілін қолданып жұмсартып дөңгелету, ақ түсті ермексаз	«Әжемнің бауырсағы» Міндеті: қазақтың ұлттық тағамы бауырсақ туралы балаларға түсінік беру. Бауырсақтың пішіні, дәмі, дайындау әдістері туралы әңгімелесу. Ойын барысы: Балалар ермексазdan немесе камырдан бауырсақтың пішінін жасайды. Әр бала өз бауырсақтарын	Біздің оркестр» Міндеті: Қазақ халқының ұлттық аспаптарының атауын қайталау. Олардың ерекшеліктері мен дыбыстарын ажырату. Аспата ойнауға қызығушылықтарын арттыру. Ойын барысы: Музыкалық аспаптарды алып, шағын	

ЖАТТЫҢА БІЛГІЛІК	Үлгісі: аңғарып сөйлеу төмен Р'К' нөлзің ілбісің' тошар (2-е бел) Жабылған отырба' Р'К' І' жабылған отырба' Р'К'З' өзіңе қорып ілба' қорып' екінші қолтабыр нрыңа қіб қолтабыр Р'К' н'т' қіб-қібнің (2-е бел) қолмен нөбәл' Р'К' нөбәл' Р'К'З' қіб-қібнің І' қіб-қібнің қолмен апыртың кәбсі ілба' қол кәбсінің Р'К' қіб-қібне кәбсі- дбел) қібне кәбәл' Р'К' (е- кәбәл' Р'К'З' р'лбәл' қіб- І' р'лбәл' қіб-қібне абылмен' қол ілбәсің ілба' Р'К' н'т' қіб-қібне (е-дбел) жәкіянкөбсің' Р'К' З' ілбәсің ілба' қолтабыр- жәкіянкөбсің' Р'К' І' ілбәсің ілба' қолтабыр- қолілбәсің ілба' Р'К' н'т' қіб-қібнекәбәл' Екікәбәл' әкі-екіпәл' ілба' екіпәл' ілба' қылба' жәкіянкөбсің' әкі- ілбәсің жәкіянкөбсің ілба' қолжәкіянкөбсің' әкі- ілбәсің жәкіянкөбсің ілба' жәкіянкөбсің' әкі- ілбәсің жәкіянкөбсің ілба'	Жабыл' қіб кәбсімен (2-е бел) Үлгісі: аңғарып сөйлеу төмен Р'К' нөлзің ілбісің' тошар (2-е бел) Жабылған отырба' Р'К' І' жабылған отырба' Р'К'З' қолтабыр өзіңе қорып ілба' қіб қолтабыр қорып' екінші Р'К' н'т' қіб-қібнің нрыңа (2-е бел) қолмен нөбәл' Р'К' нөбәл' Р'К'З' қіб-қібнің І' қіб-қібнің қолмен ілба' қол кәбсінің апыртың Р'К' қіб-қібне кәбсі-кәбсі дбел) қібне кәбәл' Р'К' (е- кәбәл' Р'К'З' р'лбәл' қіб- І' р'лбәл' қіб-қібне қол ілбәсің ілба' Р'К' н'т' қіб-қібне абылмен' (е-дбел) жәкіянкөбсің' Р'К' З' ілбәсің ілба' қолтабыр- жәкіянкөбсің' Р'К' І' ілбәсің ілба' қолтабыр- қолілбәсің ілба' Р'К' н'т' қіб-қібнекәбәл' Екікәбәл' әкі-екіпәл' ілба' екіпәл' ілба' қылба' жәкіянкөбсің' әкі- ілбәсің жәкіянкөбсің ілба' қолжәкіянкөбсің' әкі- ілбәсің жәкіянкөбсің ілба' жәкіянкөбсің' әкі- ілбәсің жәкіянкөбсің ілба'	Аңғарып «І-л-л-л-л» - төмен төменсімен жәкіянкөбсің жәкіянкөбсің төмен ілбәсің' қорып' аңғарып абылмен ілбәсің' аңғарып нрыңа апыртың «Аңғарып» - ілбәсің' Жабыл' қіб кәбсімен жәкіянкөбсің (2-е бел) Үлгісі: аңғарып сөйлеу Р'К' нөлзің ілбісің' тошар төмен (2-е бел) отырба' Р'К' І' жабылған отырба' Р'К'З' жабылған өзіңе қорып ілба' қолтабыр қорып' екінші қолтабыр Р'К' н'т' қіб-қібнің нрыңа қіб (2-е бел) қіб-қібнің қолмен нөбәл' Р'К' І' қіб-қібнің қолмен нөбәл' Р'К'З' қол кәбсінің апыртың Р'К' қіб-қібне кәбсі-кәбсі ілба' (е-дбел) р'лбәл' қіб-қібне кәбәл' Р'К' І' р'лбәл' қіб-қібне кәбәл' Р'К'З' ілбәсің ілба' Р'К' н'т' қіб-қібне абылмен' қол (е-дбел) қолтабыр-жәкіянкөбсің' Р'К' жәкіянкөбсің' Р'К'З' ілбәсің ілба' І' ілбәсің ілба' қолтабыр- қолілбәсің ілба' Р'К' н'т' қіб-қібнекәбәл' жәкіянкөбсің' әкі-екіпәл' ілба' жәкіянкөбсің' әкі-екіпәл' ілба' ілбәсің жәкіянкөбсің ілба' жәкіянкөбсің' әкі-екіпәл' ілба' жәкіянкөбсің' әкі-екіпәл' ілба' жәкіянкөбсің' әкі-екіпәл' ілба'	Жабыл' қіб кәбсімен (2-е бел) Үлгісі: аңғарып сөйлеу төмен Р'К' нөлзің ілбісің' тошар (2-е бел) Жабылған отырба' Р'К' І' жабылған отырба' Р'К'З' қолтабыр өзіңе қорып ілба' қіб қолтабыр қорып' екінші Р'К' н'т' қіб-қібнің нрыңа өбел) қолмен нөбәл' Р'К' нөбәл' Р'К'З' қіб-қібнің І' қіб-қібнің қолмен ілба' қол кәбсінің апыртың Р'К' қіб-қібне кәбсі-кәбсі дбел) қібне кәбәл' Р'К' (е- кәбәл' Р'К'З' р'лбәл' қіб- І' р'лбәл' қіб-қібне қол ілбәсің ілба' Р'К' н'т' қіб-қібне абылмен' (е-дбел) жәкіянкөбсің' Р'К' З' ілбәсің ілба' қолтабыр- жәкіянкөбсің' Р'К' І' ілбәсің ілба' қолтабыр- қолілбәсің ілба' Р'К' н'т' қіб-қібнекәбәл' Екікәбәл' әкі-екіпәл' ілба' екіпәл' ілба' қылба' жәкіянкөбсің' әкі- ілбәсің жәкіянкөбсің ілба' қолжәкіянкөбсің' әкі- ілбәсің жәкіянкөбсің ілба' жәкіянкөбсің' әкі- ілбәсің жәкіянкөбсің ілба'	жәкіянкөбсің' әкі-екіпәл' ілба'
		қолтабыр аңғарып	қолтабыр төменсімен жәкіянкөбсің өзіңе апыртың	өбілбәсің аңғарып	

	(5-6 рет) Жүгіру. Бір қатармен жүру. Тыныс алу жаттығу «Маятник» - түзу тұрып, аяқтарын иық деңгейінде қойып, таяқты арқасына жауырынан төмен ұстау; денесімен жанына қарай еңкейу; уақытта «Т-у-у-х-х» - деген дыбыспен демін сыртқа шығарады (5-6 рет)	жүру. Тыныс алу жаттығу «Маятник» - түзу тұрып, аяқтарын иық деңгейінде қойып, таяқты арқасына жауырынан төмен ұстау; денесімен жанына қарай еңкейу; уақытта «Т-у-у-х-х» - деген дыбыспен демін сыртқа шығарады (5-6 рет)	дыбыспен демін сыртқа шығарады (5-6 рет)	жүру. Тыныс алу жаттығу «Маятник» - түзу тұрып, аяқтарын иық деңгейінде қойып, таяқты арқасына жауырынан төмен ұстау; денесімен жанына қарай еңкейу; уақытта «Т-у-у-х-х» - деген дыбыспен демін сыртқа шығарады (5-6 рет)	
Ұйымдастырылған іс-әрекетті өткізуге дайындық (бұдан әрі – ҰІӨ)	Ән ұран айту	«Еңбектің наны тәтті» Мақсаты: Ересектердің еңбегімен таныстыру	«Ұлттық ойындармен ойыншықтар» балалардан дене тәрбиесі іс-әрекетінде қандай ойындар ойнаған сұрау. Ол ойындар несімен ерекше екенін сұрау. Шағын сипаттау және хабарлау әңгімелерді құрастыруға үйрету (Сөйлеуді дамыту)	«Наурыз – жыл басы!» Ертенгілік Мақсаты: Наурыз мерекесін тойлау арқылы қазақ халқымыздың салт дәстүрлерін дәріптеу	
Кестеге сәйкес ҰІӨ	<u>Сөйлеуді дамыту</u> Наурыз- көктем Мақсаты: көктем мезгіліндегі наурыз мерекесі жайлы түсініктерін қалыптастыру Міндеті: Қазақ халқының салт-дәстүрлерімен таныстыруды жалғастыру, «асар», «сүйінші сұрау» дәстүрлерінің мәнін түсіндіру, балаларды бір-біріне көмек қолын созуға, бірлесіп ойнауға, тапсырманы орындауға, бір-бірінің қуанышына ортақтаса білуге, бір-біріне қамқор болуға баулу 1. "Асар" ойыны	<u>Сауат ашу негіздері</u> Сөз және сөйлем Мақсаты: Балаға сөйлемді ауызша талдап, оны сөздерге бөліп, сөйлемдегі сөздердің ретін және санын анықтауға үйрету. Міндеті: Сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу - Сөйлемдегі сөздердің ретін, санын анықтау. Сөйлемді талдау: Сөйлемді оқып, тыңдаймыз. Сөйлемдегі сөздерді бөліп алып, әр сөздің мағынасын түсінеміз. Сөйлемдегі сөздердің санын және ретін анықтаймыз. Мысалдар:	<u>Математика негіздері</u> Геометриялық фигуралар мен денелер Мақсаты: Геометриялық фигуралар мен денелерді дұрыс атап, оларды ажырата білуге балаларды жаттықтыру. Міндеті: Геометриялық фигуралар (дөңгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) мен денелерді (шар, текше, цилиндр) дұрыс атап, оларды ажырата білуге жаттықтыру. Ойын 1: "Фигураларды танып-білу" Мақсаты: Геометриялық фигураларды дұрыс атап, оларды танып, ажырата білу. Ойынның барысы: Мұғалім балаларға әртүрлі	<u>Сөйлеуді дамыту.</u> Жайлауда Мақсаты: Әннің музыкалық фразаларын тану және оларды есте сақтау. Міндеті: Қазақ халқының салт-дәстүрлерімен таныстыруды жалғастыру, «асар», «сүйінші сұрау» дәстүрлерінің мәнін түсіндіру, балаларды бір-біріне көмек қолын созуға, бірлесіп ойнауға, тапсырманы орындауға, бір-бірінің қуанышына ортақтаса білуге, бір-біріне қамқор болуға баулу Ойын 1: "Асар" дәстүрі Мақсаты: Балаларды бір-біріне көмек	

сұрау» дәстүрін ұсынады, бір-біріне қуаныш пен жақсылық бөлісуді үйрету.

Ойынның барысы:

Тәрбиеші балаларға «сүйінші сұрау» дәстүрі туралы әңгімелеп береді. Бұл дәстүрде бір адам жақсы жаңалық немесе қуанышты хабар айтқанда, оны тыңдаған адамдар сүйінші сұрауға келіседі.

Ойынға балалар топ болып қатысады. Бір бала, мысалы, «Менің жана досым бар!» деп қуанышты жаңалық айтады.

Басқа балалар бір-бірінен сүйінші сұрауды бастайды: «Сүйінші!», «Қуаныштарың көп болсын!» деп айтып, бірге қуанады.

Әр баланың кезегі келіп, қуанышты хабар айтып, басқа балалар сүйінші сұрайды.

Ойын соңында, балалар бір-біріне қуаныш пен жақсы тілектерін айтып, қазақ халқының дәстүрлеріне құрмет көрсетеді.

Осы ойындар балаларға көмек көрсету, бір-біріне қуаныш сыйлау, өзара қамқор болу және қазақтың дәстүрлеріне

ұлттық салт-дәстүрлерді қолдану арқылы мерекенің маңыздылығын сезінеді.

Ойынның барысы:

Балаларға Наурыз мерекесінде өтетін дәстүрлер туралы қысқаша әңгіме айтылады.

Әр бала өз қолымен үйренген дәстүрлерді көрсету үшін кішкене театрлық қойылым жасайды.

Ойын барысында балаларға сұрақтар қойылып, олардың Наурыз мерекесі жайлы білімі тексеріледі.

Мереке соңында балалар Наурыз туралы өз ойларын айтып, ойынға қатысқандары үшін бір-біріне жақсы тілектер айтады.

Ойын 1: "Наурыз көже дайындау"

Мақсаты:

Балалар Наурыз көженің ингредиенттерін танып, ұлттық тағамдардың маңыздылығын түсінеді.

Ойынның барысы:

Балаларға Наурыз көже дайындау үшін қажетті заттар көрсетіледі (сүрленген ет, бидай, сүт, су, т.б.).

Балалар осы заттарды дұрыс орналастырып, Наурыз көже дайындаудың қалай жүзеге асатынын түсінеді.

Ойын барысында балалар бір-біріне көженің әрбір ингредиентінің

цилиндр).

Әр дененің сипаттамасы беріледі: Балалардан осы денелердің әрқайсысының атауын сұрау және олардың қандай қасиеттері бар екенін талқылау.

Балаларға тапсырма беріледі: түрлі ойыншықтар немесе суреттерден геометриялық денелерді табу.

Мысалы, « шар мен цилиндрді табыңыз!» деген сұраққа жауап береді.

Әр дененің қайда кездесетінін талқылау. Мысалы: «Шарды қайдан көруге болады?» немесе «Цилиндрді қай жерден көруге болады?»

Сауат ашу негіздері

Сөйлемді аяқта

Мақсаты:

Міндеті: -Сөйлемді ауызша талдау: жай сөйлемдерді сөздерге бөлу

Ойын 1: "Сөйлемді толықта"

Мақсаты: Балаларға сөйлемді дұрыс аяқтау дағдыларын үйрету, сөйлемдерді ауызша талдап, оларды сөздерге бөлу.

Сөйлемді толықтырып, ойды толық білдіруге үйрету.

Ойынның барысы:

Мұғалім балаларға жартылай аяқталған сөйлемдерді оқып береді. Мысалы:

«Мен мектепке...»

«Қызыл гүлдер...»

«Көктемде ағаштар...»

Балалар өз ойларымен осы сөйлемдерді аяқтайды. Мысалы:

«Мен мектепке барамын.»

«Қызыл гүлдер жайқалып өсіп тұр.»

халықтың қуанышы ортақ болған.

Ойынға қатысушылар қуанышты жағдайды бір-біріне жеткізіп, «сүйінші сұрау» дәстүрін көрсетеді.

Мысалы, бір бала жақсы жаңалық айтады (мысалы, жана туған нәресте, мереке немесе жеңіс) және қалған балалар «сүйінші!» деп қуаныштарын білдіреді.

Балалар арасында осы дәстүрді ойнап көрсету, қуанышпен бөлісу және бір-біріне сый-құрмет көрсету арқылы, балалар өздерін жақсы сезініп, ортақ қуанышқа батырылады.

Математика негіздері

Геометриялық пішіндегі заттар

Мақсаты: Балаларды геометриялық фигуралармен таныстыру, оларды бір-бірінен ажыратуға дағдыландыру.

Міндеті: Қоршаған ортадан геометриялық фигураларға ұқсас заттарды табу, олардың пішіндерін анықтау.

Ойын 2: "Фигураларды жинау"

Мақсаты:

Балаларды геометриялық фигуралармен таныстыру, оларды бір-бірінен ажыратуға дағдыландыру.

Ойынның барысы:

Мұғалім балаларға бірнеше геометриялық фигуралардың

күрмет көрсету дағдыларын қалыптастырады. Математика негіздері Геометриялық фигуралар мен денелер Мақсаты: Геометриялық фигураларды ,денелерді ажырата білу Міндеті: Геометриялық фигураларды (дөнгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш) дұрыс атап, оларды ажырата білуге жаттықтыру "Геометриялық фигуралар шеруі" ойыны Мақсаты: Балаларға геометриялық фигураларды тануға, оларды дұрыс атауға және ажыратуға көмектесу. Ойынның барысы: Балалар дөнгеленіп тұрады. Тәрбиеші әр балаға бір геометриялық фигураның суретін көрсетеді (дөнгелек, сопақша, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш). Тәрбиеші фигураның атын айтады, ал балалар оны дұрыс атап, сол фигураға сәйкес келетін іс-әрекет жасайды. Ойын барысында әрбір геометриялық фигураның түрі мен қасиеттері туралы түсінік беріледі.	маңыздылығын айтып береді. Ойын соңында Наурыз көжені символикалық түрде дайындап, оның балалар үшін қандай маңызға ие екенін талқылайды. Көркем әдебиет Көктем Мақсаты: Көктем туралы өз ойларын айтып, табиғаттағы өзгерістерге көзқарастарын білдіруге үйрету. Міндеті: Айналасында болып жатқан оқиғаларға өзінің көзқарасын білдіруге құлшынысын дамыту, сөйлегенде мақал-мәтелдерді қолдануға баулу Ойын 1: "Көктем келді" Мақсаты: Балаларға көктем туралы түсінік қалыптастырып, табиғаттың өзгерісін сезіндіру. Мақал-мәтелдер арқылы көктем туралы ойларын айтуға баулу. Ойынның барысы: Тәрбиеші балаларға көктем мезгілі туралы қысқаша әңгіме айтып береді. Көктемде табиғаттың қалай өзгеретінін, ағаштар мен гүлдердің қалай өсіп, жан-жануарлардың оянаатынын сипаттайды. Ойын барысында балалар көктем мезгілі туралы өз ойларын айтып, табиғаттың әр өзгерісін сипаттайды. Мұғалім балалардан көктем	«Көктемде ағаштар гүлдейді.» Мұғалім балаларға әр сөйлемнің құрамын түсіндіріп, әрбір сөздің сөйлемде қандай рөл атқаратындығын айтып өтеді. Ойын барысында балаларға сөздерді дұрыс орналастырып, сөйлемнің мағынасын толық түсініп айтуға мүмкіндік беріледі. Ойын 2: "Сөйлемді сөздерге бөлу" Мақсаты: Сөйлемдерді сөздерге бөліп, әр сөздің ретін анықтау. Сөйлемдерді сөздерге бөліп, әр сөздің ретін анықтау. Ойынның барысы: Мұғалім балаларға дайын сөйлемдер оқиды. Мысалы: «Балалар саябақта ойнайды.» «Жаңбыр жауып тұр.» «Ағаштар жасыл болып тұр.» Балалар әр сөйлемді сөздерге бөледі. Мысалы, «Балалар саябақта ойнайды» сөйлемі былай бөлінеді: Балалар саябақта ойнайды Мұғалім әр сөздің сөйлемде қандай қызмет атқаратынын түсіндіріп, сөздердің орын тәртібін үйретеді. Ойынның соңында балалар бірнеше сөйлемдер құрастырып, оларды сөздерге бөліп, жаттығуды қайталайды. Көркем әдебиет Тұсау кесер Мақсаты: Міндеті: Қазақстан халқының мәдениетімен, салт-дәстүрлерімен	суреттерін көрсетеді. Балалар өздері көрген фигуралардан сәйкес келетін заттарды табады. Мысалы, «Шаршы пішінді нәрсе қайда?» немесе «Үшбұрыш пішіні неге ұқсайды?» деген сұрақтарға жауап береді. Балалар бірнеше тапсырма орындап, әрбір геометриялық фигураны табады. Қосымша тапсырма ретінде балаларға тапсырма беріледі: әрбір фигураға ұқсас заттардан бір коллекция жасап, оларды топтастырады. Сәйкестендір ойыны: Фигуралармен заттар Нұсқаулық: Мұғалім балаларға әртүрлі заттар мен геометриялық фигураларды сәйкестендіру тапсырмасын береді. Мысалы: • Дөнгелек - сағат, монета, доп • Үшбұрыш - шатыр, пирогтың кесілген бөлігі • Шаршы - үстелдің беті, терезенің қарапайым формасы • Тіктөртбұрыш - кітап, есік, терезе Қазақ тілі Наурыз –жыл басы Мақсаты: Наурыз мерекесі туралы мәлімет беріп, қазақ халқының салт-дәстүрлерімен таныстыру.
---	---	---	---

2. "Фигуралардан бейнелер жасау" ойыны

Максаты: Балаларды геометриялық фигуралардан түрлі заттар мен бейнелер жасауға үйрету, фигураларды дұрыс ажыратуды дамыту. Ойынның барысы: Тәрбиеші балаларға геометриялық фигуралардан түрлі бейнелер жасау тапсырмасын береді. Мысалы:

Дөңгелек – көлік дөңгелегі, күн. Балалар әр фигураны пайдаланып, жоғарыда аталған бейнелерді немесе өздері ойлап тапқан заттарды жасап көрсетеді.

Қазақ тілі

Наурыз – жыл басы
Максаты: Наурыз-жыл басы айы туралы түсініктерін қалыптастыру
Міндеті: Салт-дәстүрлер туралы айтуға баулу.
Өз бетінше қарым-қатынас жасауға, әңгімелесуге, әңгімелесушінің сөзін мұқият тыңдауға, сұрақтарды дұрыс қоюға, оған қысқа және толық нақты жауап беруге баулу.

1. "Наурыз мерекесі туралы әңгіме" ойыны
Максаты: Балаларға

туралы мақал-мәтелдер сұрайды. Мысалы: «Көктемде жер гүлдейді, адам көңілі шарықтайды» немесе «Көктем келді, жердің төсіне гүлдер шықты» деген сияқты сөздер.

Балалар көктем туралы мақал-мәтелдерді қолдана отырып, өздерінің пікірлерін айтып, көктемнің маңыздылығын талқылайды.

Ойын 2: "Мақал-мәтелдер сайысы"

Максаты: Балаларды мақал-мәтелдерді белсенді қолдануға үйрету және көктем тақырыбына қатысты сөз тіркестерін қолдануды дамыту.

Ойынның барысы:

Мұғалім балаларға көктемге байланысты мақал-мәтелдер айтады. Мысалы, «Көктемнің әр күні – алтын», «Көктем – шуағы жарқын күн», «Көктемде жер жанарады, адам да жанарады».

Балалардан әрқайсысы осы мақал-мәтелдердің мағынасын түсіндіруді сұрайды.

Ойынға қатысушылар жұптарға бөлініп, бір-біріне көктем туралы мақал-мәтелдер айтады, содан соң өз ойларымен бөліседі.

Қорытындысында балалар көктем туралы өз ойларын

таныстыру арқылы ауызекі байланыстырып сөйлеуді, сөйлеудің дыбыстық мәдениетін дамыту

Ойын 1: "Тұсау кесер туралы әңгіме"

Максаты: Тұсау кесер дәстүрінің маңызы мен ерекшелігін түсіндіру. Балаларға тұсау кесер дәстүрін түсіндіру, өз ойларын байланыстырып айтуға үйрету.

Ойынның барысы:

Тәрбиеші балаларға тұсау кесер дәстүрі туралы қысқаша әңгіме айтып береді. Мысалы: «Тұсау кесер – қазақтың үлкен дәстүрлерінің бірі. Бұл сәбидің алғашқы қаламын аттаған кезде жасалады. Ата-аналар мен туыстар баланың аяқ киімін киіп, тұсауын кесіп, оны өмірдегі алғашқы қадамдарға жігерлендіреді.» Балаларға сұрақтар қойылып, олардың тұсау кесер дәстүрі туралы ойларын айтуға мүмкіндік беріледі. Мысалы: «Тұсау кесерде қандай іс-әрекеттер жасалады?» немесе «Тұсау кесердің маңызы қандай?»

Әр бала өз ойы мен түсінігін айтып, тұсау кесер туралы шағын әңгіме құрастырады. Тәрбиеші балаларға тұсау кесер туралы мақал-мәтелдер немесе өлеңдер айтып, ауызекі сөйлеуді дамытуға мүмкіндік береді.

Дене тәрбиесі

Баскетбол

Максаты: баскетбол ойнауға үйрету

Міндеті: Баскетбол элементтері.

Міндеті: Салт-дәстүрлер туралы айтуға баулу. Өз бетінше қарым-қатынас жасауға, әңгімелесуге, әңгімелесушінің сөзін мұқият тыңдауға, сұрақтарды дұрыс қоюға, оған қысқа және толық нақты жауап беруге баулу.

Ойын 1: "Наурыз туралы әңгіме"

Максаты:

Балаларды Наурыз мерекесі туралы әңгіме құрастыруға және оны әңгімелесушіге түсінікті етіп жеткізуге үйрету.

Ойынның барысы:

Мұғалім балаларға Наурыз мерекесі мен оның салт-дәстүрлері туралы қысқаша әңгіме айтып береді. «Наурыз – қазақ халқының ең маңызды мерекесі. Ол көктемде, 21-22 наурызда басталады. Бұл жаңа жылдың басталуы, табиғаттың жанаруы, жаңа өмірдің басталуы. Наурызда үлкен ас, ұлттық тағамдар дайындалады, адамдар бір-біріне қонаққа барады, үй тазартылып, үлкен мейрам тойланады.»

Ойын 2: "Салт-дәстүрлерді дұрыс сұрау"

Максаты:

Салт-дәстүрлер туралы сұрақ қою дағдысын қалыптастыру.

Ойынның барысы:

Мұғалім балаларға Наурыз

Наурыз мерекесінің маңызын түсіндіру, салт-дәстүрлер туралы әңгімелесуге үйрету, сұрақтарға дұрыс жауап беру дағдыларын дамыту. Ойынның барысы: Тәрбиеші балаларға Наурыз мерекесі туралы қысқаша әңгіме айтады (мысалы, Наурыздың жыл басы екенін, көктемнің келуімен байланысты екенін, Наурыз көжесі туралы, басқа салт-дәстүрлер туралы). Одан кейін, әр балаға сұрақтар қояды: «Наурыз мерекесінде не істейміз?» «Наурыз көже не үшін дайындалады?» «Наурызда қандай салт-дәстүрлер бар?» Балалар жауап беріп, сұрақтарды дұрыс қоюды үйренеді. Тәрбиеші балалардың жауаптарын тыңдап, толық әрі нақты жауап беруге баулиды. Ойын соңында, әр бала өз ойларын айтып, Наурыз мерекесіне қатысты өз түсініктерін білдіреді.

Дене тәрбиесі

1. "Допты лақтыру және қабылдау" ойыны
Максаты: Баскетбол элементтері бойынша балаларды кеуде тұсынан екі қолымен допты

пікірталас арқылы білдіреді, әрі мақал-мәтелдер арқылы сөздерін бекітеді.

Музыка

«Наурыз келді» әні: Е. Хасен, сөзі: З. Мүсілім.

Максаты: Қазақ халқының дәстүрлі би өнері мен оның маңыздылығын балаларға таныстыру.

Міндеті: Қазақ халқының би өнерімен таныстыру, балаларға "Қаражорға" биін билету.

Ойын 1: "Қаражорға биі"

Максаты: Балаларға "Қаражорға" биін үйрету және би арқылы қазақ мәдениетін таныту.

Ойынның барысы:

Мұғалім балаларға "Қаражорға" биінің тарихы туралы қысқаша әңгімелейді. Би қазақ халқының дәстүрлі биі болып саналады, ол Наурыз мерекесі кезінде жиі биленеді.

Би қадамдарын балаларға біртіндеп үйрету:

«Қаражорға» биінде балаларға оң және сол аяқпен алға, артқа, жанға қадам басу тәртібі түсіндіріледі.

Би барысында қолдар мен дененің қозғалысын үйлестіруді үйретеді. Би қадамдарын дұрыс орындау үшін музыка қосылып, балалар оны естіп,

Кеуде тұсынан екі қолымен допты бір-біріне лақтыру. Допты оң және сол қолмен алып жүруге жаттықтыру.

"Допты алып жүру жарысы" ойыны

Максаты: Баскетболда допты оң және сол қолмен алып жүруге жаттықтыру.

Ойынның барысы:

Балалар шеңбер бойына тұрады. Әр балаға бір доп беріледі.

Тәрбиеші: «Енді сіздер сол қолмен және оң қолмен допты алып жүруді бастайсыздар. Ең бастысы — допты бір жерде ұстап тұрмай, оны үнемі қозғалыста ұстап жүру!» деп тапсырма береді. Балалар оң қолымен допты алып жүреді (бірде оң, бірде сол қолмен) және белгіленген жолмен жүріп өту керек.

Жарыс барысында әр бала допты белгілі бір қашықтыққа алып жүреді және сол қолмен немесе оң қолмен жүру техникаларын дұрыс орындауға үйренеді.

мерекесіндегі кейбір салт-дәстүрлер туралы айтады. Мысалы, «Наурыз көже», «Құда түсу», «Көшіп бару», «Тазалық жасау».

Балаларға осы дәстүрлер жайлы сұрақ қою ұсынылады: «Наурыз көже дегеніміз не?» «Құда түсу қандай салт?» «Тазалық жасаудың маңызы қандай?»

Музыка

«Наурыз біздің жаңа жыл» сөзімен әні: Ж. Қалжанов.

Максаты: Міндеті: Шығармалардың жеке фрагменттері бойынша (кіріспе, қорытынды, музыкалық фразалар) әуендерді тану арқылы музыканы есте сақтауды жетілдіру.

Ойынның барысы:

Ән таңдау: Ойынның негізі ретінде қимылдармен бірге орындалатын ән таңдалады. Мысалы, «Наурыз біздің жаңа жыл» әні немесе балаларға таныс басқа қимылды әндер болуы мүмкін.

Әнді тыңдау: Әнді балаларға бірнеше рет тыңдату. Әннің әр бөлігін тыңдап, оның әуеніне сәйкес қимылдарды ойлап табу тапсырмасын беру.

Қимылдар арқылы орындау: Әнді тыңдай отырып, балаларға қимылдар жасау ұсынылады:

Кіріспе: Әуенің басталуымен

лақтыру және қабылдауға үйрету.
Ойынның барысы:
Балалар жұптарға бөлінеді. Әр жұпка бір баскетбол доп беріледі. Жұптардың бірі допты кеуде тұсынан екі қолымен алдымен серіктесіне лақтырады, ал екіншісі оны дәл қабылдайды.
Тәрбиеші лақтырудың дұрыс техникасын көрсетеді (қолдар допты лақтыру алдында дұрыс ұстап, дене тік болу керек).
Жұптар лақтыру мен қабылдауды жаттықтыра отырып, өзара дәлдік пен жылдамдықты арттырады. Ойын барысында әр баланың допты дұрыс лақтыруы мен қабылдауы тексеріледі. Тәрбиеші жаттығудың техникасына көңіл бөліп, балаларға бағыт-бағдар береді. Ойын уақыт өткен сайын жылдамдатылады, әрі балалардың бір-біріне көмек көрсетуіне мүмкіндік беріледі.

қимылдарды үйлестіріп билеуді үйренеді.
Ойын барысында балалар бірнеше рет би қадамдарын қайталайды, музыканы тыңдап билеуді үйренеді. Балалар «Қаражорға» биін бірге билеп, өздерінің би қадамдарын орындап шығады.
Ойын 2: "Наурыз келді" әнін орындау
Максаты:
«Наурыз келді» әнін балаларға орындап, мерекелік көңіл-күй сыйлау, балаларды ән айтуға баулу.
Ойынның барысы:
Мұғалім балаларға «Наурыз келді» әнінің сөздері мен әуенін таныстырады. Әнді бірнеше рет тыңдатып, балалардың есте сақтауына көмектеседі. Әннің сөздері мен әуенін дұрыс айту үшін балаларды жаттықтырады. Балалар бірге әнді орындап, ән айтудың және музыкаға қосылып би билеудің көңілді екенін сезінеді. Ән аяқталған соң, балаларға Наурыз мерекесінің маңызы туралы сұрақтар қойылып, олар өз ойларын айтады.

балалар жай ғана жүріп жүруі мүмкін, бірнеше қадам жасап, музыкаға сәйкес ырғағын сезініп, дайындалады.
Негізгі бөлім: Әннің негізгі бөлімінде балалар әннің сөзіне немесе әуеніне сәйкес әртүрлі қимылдарды жасайды (қолдарын көтеру, аяғымен би қимылдарын жасау, шенбер жасап жүру).
Қорытынды: Әннің соңында балалар әннің аяқталуымен бірге белгілі бір қалыпта тұрады немесе бір қимылды жасау арқылы әнді аяқтайды (мысалы, қолдарын жоғары көтеру, шенберде тұрып аяқтау).
Қимылды әнді топпен орындау: Балалар топтасып, бірдей қимылдармен бірге әнді орындап, әр қимылдың қай жерде болатынын жаттап, әнмен бірге бейнелейді.

Тапсырма беру: Мұғалім балаларға әнді орындау кезінде әрбір бөлікке сәйкес әртүрлі қимылдар ойлап тауып көрсетуге тапсырма береді. Мысалы, әннің алғашқы жолында жүріп келе жатып, қолды сермеп, екінші жолында балалар орындарында айнала қозғалып, әннің соңында тұрып қолдарын жоғары көтеру сияқты қимылдар жасауға болады.

енге ындық	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету (Өз-өзіне қызмет ету)	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету (Өз-өзіне қызмет ету)	Киімдерді реттілікті сақтап дұрыс киінуге үйрету (Өз-өзіне қызмет ету)	
Серуен	№ 13 серуен картотекасы. Бақылау: Көктемгі жаңбырды бақылау. Бұрын қар болса қазір жаңбыр жауып тұр әңгімелеу. Үлескедегі еңбек: Үлескені сыпырып тазалауға үйрету. Сыпырғышты қолдана білуге дағдыландыру. Үлкендер еңбегін бағалау. Қимылды ойын. «Итеріспек», «Қуып жет», шапшандыққа, ептілікке баулу. Жеке жұмыс: Көктем туралы соның ішінде «Жаңбыр» өлеңін жатқа айтқызу. Жаңбыр, жаңбыр, жау жаңбыр. Дала шөлдеп тұрғанда Шайылып қыстан қалған кір Жайнасын гүл қырларда. Өзіндік іс – әрекет: көрсете отырып құстың ұясын тамашалау.	№ 14 серуен картотекасы. Бақылау: Көктемгі жаңбырды бақылау. Бұрын қар болса қазір жаңбыр жауып тұр әңгімелеу. Үлескедегі еңбек: Үлескені сыпырып тазалауға үйрету. Сыпырғышты қолдана білуге дағдыландыру. Үлкендер еңбегін бағалау. Қимылды ойын. «Итеріспек», «Қуып жет», шапшандыққа, ептілікке баулу. Жеке жұмыс: Көктем туралы соның ішінде «Жаңбыр» өлеңін жатқа айтқызу. Жаңбыр, жаңбыр, жау жаңбыр. Дала шөлдеп тұрғанда Шайылып қыстан қалған кір Жайнасын гүл қырларда. Өзіндік іс – әрекет: көрсете отырып құстың ұясын тамашалау.	№ 15 серуен картотекасы. Бақылау: Табиғат өзгерістерін бақылау. Жел соғады, күннің көзі жылытады, қар ериді. Үлескедегі еңбек: Жолды тазалау. Аула сыпырушының еңбегін бағалау. Қимылды ойын: «Аю мен балалар», «Қолғап» аңғарымпаздыққа, шапшандыққа баулу. Жеке жұмыс: Көктем туралы өлең, тақпақтар жатқа айту: Сәуір болса, Күн күркірер Күн күркіресе Көк дүркірер. Өзіндік іс – әрекет: үлкен топтың балалары қардан жолды қалай тазалар екен соны тамашалау.	№ 16 серуен картотекасы. Бақылау: Көктемгі желді бақылау. Жел соғады бетіме, Тербеледі ағаштар Кіп – кішкене ағаштар Үлкен болып өседі. Үлескедегі еңбек: Қалған қарлардан тау жасауға болатынын көрсету. Еңбектенуге үйрету. Қимылды ойын: «Алып қаш», «Шеңберге түсір» шапшандыққа, дәлдікке үйрету. Жеке жұмыс: Саппен дұрыс жүре білуге дағдыландыру. Өзіндік іс – әрекет: жаттығуларды өз еріктерімен орындау.	
Серуеннен оралу	Киімдерді ретімен шешіну	Бас киімді ретімен қою	Аяқ-киімді шкафқа дұрыс салу	Киімдерін ретімен шешу	

мыс	қарап және ойдан пішіндері мен өлшемі әртүрлі таныс заттарды мүсіндеуге талпындыру	 ересектермен қарым-қатынас жасауда өз ойын еркін жеткізе алуға көмектесу	 қайшы мен желімді дұрыс колдана алуды баулу	 геометриялық пішіндерді ажыратып, атауды үйрету
Балалардың іс-әрекеті (ойын, танымдық, коммуникативтік, шығармашылық, эксперименталдық, еңбек, қимыл, бейнелеу, дербес және басқалары)*	«Қауымдастық» Балалар ойнаушылар отырған үй-жайдан шығатын жүргізушіні тандайды. Балалар тобынан сөз болатын бір ойыншы тандалады. Жүргізуші осындай жоспар бойынша сұрақтар қоюға құқылы: «Егер ол гүл болса, онда қандай?» (жануарларға, үйге, табиғат құбылысына, кітапқа және т.б.). Жетекші кім туралы сөз болып отырғанын анықтау үшін сұрақтар қоюы керек.	«Түрлендіру» Қатысушылардың әрқайсысы кезекпен өз көршісінің қолынан қандай да бір затты «алады», материалдық емес. Көрші оны қатысушыға тек ымдау арқылы ғана «береді». "Осы" затты "алғаннан кейін қатысушы онымен қандай да бір әрекет жасауы тиіс (мысалы, егер ол, сіздің пікіріңізше, сырға болса, онда оны өзіне өлшеу). Егер қатысушы өз көршісін дұрыс түсінгеніне сенімсіз болса, онда оның көршісі "берген" нәрсе "емес," алған "болса да, түсінгеніндей істей берсін. Бірінші ойыншының не бергенін және соңғы ойыншыға не келгенін білу міндетті.	«Электр тізбегі» Балалар жұпка бөлінеді. Ойыншылар бір-біріне қарама-қарсы отырады, онда олар қолдары мен аяқтарын біріктіреді, осылайша ток өтетін электр тізбегін құрайды. Тапсырма: электр тізбегін үзбей тұрып тұру. Содан кейін төрт адамнан тұратын электр тізбегін құру үшін екі жұпты бір-бірімен біріктіріңіз. Тапсырма өзгеріссіз қалады - тізбекті үзбей бірге тұру. Бұл қадам қауіпсіз аяқталған кезде, сегіз адамнан тұратын электр тізбегін құру үшін топтарды қайтадан біріктіріңіз. Соңында барлық қатысушылар қалыптастыратын электр тізбегі көтерілуі керек болады.	«Соқыр теке» Ойыншылар шеңбер құрып, беттерін ортаға қаратып тұрады. Үш-төрт адам дөңгелене тұрады, біреуінің көзі орамалмен байланады. Шеңбердегі ойыншылар бір-бірден көзі байланған ойыншыға тиіп, оған әр жақтан жақындайды, ол оның атын атай отырып, оған кім тигенін болжауы керек. Анықталған адамның көзі байланып, ойын жалғасады. Егер көзі байланған ойыншы ойынға қатысушылардың бірін шеңбер бойымен ұстап алса, онда ол кімді ұстағанын білмей, көз байлауын шешіп, ұсталған адамның көзін байлайды. Бір орамалмен барлығының көзін байлап алмау үшін ойынға бірнеше орамал немесе шарф болған жөн.
Балалардың үйге қайтуы	«Өнегелі 15 минут» «Ізгіліктің бір ізі – алғыс» (тәрбиеленушілердің, олардың ата-аналарының және педагогтердің қатысуымен) Челлендж ұйымдастыру	«Өнегелі 15 минут» баламен жағымды эмоционалдық жағдайлар жасау қажет, ол көбіне ата – ана жағынан болуы қажет, мектеп туралы, оның өзіне керектігін түсіндіріп баланызды сүйіп, аймалап, жиі оған өз мейірімінзді көрсетіңіз. Баланыздың көзінше мектеп туралы өзіңізді толғандыратын мәселені айтудан аулақ болыңыз.	«Өнегелі 15 минут» - үйдегі жағдайда баланың өзіне - өзі қызмет етудің алғы шарттарына үйрете беріңіз: жуыну, қолын сүрту, шешіну, өз бетімен тамақтану, тамақ ішкенде қасықты пайдалану, горшокқа сұрану. Киімдері міндетті түрде өзіне ыңғайлы болуы шарт: шалбар не болмаса шорты замансыз, белдеушесіз.	«Өнегелі 15 минут» Егер Сіздің балаңыз көпшіл, өз-жақындарыңыз бен бірге бөтен адамдарды жатырқамаса, ойын кезінде өздігімен ойнай білсе, мінезі ашық, өз құрдастарымен мейірімді болса мектепке келген күннен бастап – ақ үйреніп кететініне сеніңіз.